

PROGRAM DORADZTWA EDUKACYJNO-ZAWODOWEGO DLA KLAS VII–VIII SZKOŁY PODSTAWOWEJ Rok szkolny 2026/2027

I. Podstawy prawne

- Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 20 stycznia 2026 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. z 2026 r. poz. 73), obowiązujące od 1 września 2026 r.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 roku w sprawie doradztwa zawodowego – z uwzględnieniem zmian wprowadzonych rozporządzeniem z dnia 20 stycznia 2026 r.
- Ustawa Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych.

II. Założenia ogólne programu

Program stanowi realizację systemowej koncepcji doradztwa edukacyjno-zawodowego w systemie oświaty, uwzględniając teorie doradcze, takie jak:

- Teoria rozwoju psychospołecznego E. Eriksona
- Koncepcja D. Supera
- Koncepcja E. Ginzberga
- Psychodynamiczna koncepcja A. Roe

Program opiera się na modułowej strukturze, realizowanej w czterech obszarach:

- Poznawanie własnych zasobów
- Świat zawodów i rynek pracy
- Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie
- Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

W realizacji programu uwzględnia się także aktualne informacje o rynku pracy, w szczególności prognozę zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy, prognozy prowadzone na zlecenie ministra właściwego do spraw pracy oraz – w miarę dostępności – wyniki monitoringu karier absolwentów. Wykorzystywane są również cyfrowe narzędzia doradztwa zawodowego, ogólnodostępne platformy edukacyjne, strony internetowe, bazy zawodów i platformy komunikacji z doradcą zawodowym.

III. Cele główne programu

Celem ogólnym programu doradztwa edukacyjno-zawodowego w klasach VII–VIII jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej, podejmowania decyzji opartych na znajomości własnych zasobów oraz wiedzy o rynku pracy i systemie edukacji.

- rozwijanie umiejętności samodzielnego wyszukiwania, selekcjonowania i analizowania informacji edukacyjnych i zawodowych z wykorzystaniem narzędzi cyfrowych;
- poznawanie zawodów, wymaganych kwalifikacji oraz możliwości ich uzyskiwania;
- porównywanie własnych zasobów i preferencji z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców, z uwzględnieniem pracy zdalnej, elastycznych form zatrudnienia i przedsiębiorczości;
- poznawanie znaczenia zdobywania doświadczenia, w tym poprzez wolontariat, projekty społeczne i inne aktywności;
- rozpoznawanie wpływu nowych technologii, w tym sztucznej inteligencji, na zmiany w zawodach i formach zatrudnienia;
- poznawanie instytucji wspomagających planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym publicznych służb zatrudnienia, Ochotniczych Hufców Pracy i agencji zatrudnienia;
- rozwijanie umiejętności planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi informatycznych i dostępnych źródeł informacji.

IV. Treści programowe oraz cele szczegółowe z podziałem na klasy

KLASA VII

1. Poznawanie własnych zasobów

- Zajęcia 1: Poznaję swoje mocne i słabe strony.
- Zajęcia 2: Analiza własnych zainteresowań i predyspozycji zawodowych.
- Zajęcia 3: Wartości w życiu i pracy – co jest dla mnie ważne?

2. Świat zawodów i rynek pracy

- Zajęcia 4: Przegląd zawodów – czym mogę się zajmować w przyszłości? Wyszukiwanie informacji o zawodach z wykorzystaniem ogólnodostępnych platform edukacyjnych, stron internetowych i baz zawodów.
- Zajęcia 5: Zawody a kwalifikacje – jakie umiejętności są potrzebne w różnych zawodach? Jakie kwalifikacje są wyodrębnione w wybranych zawodach i jak można je uzyskać?
- Zajęcia 6: Trendy na rynku pracy – jakie zawody będą poszukiwane w przyszłości? Analiza dostępnych prognoz zapotrzebowania na pracowników oraz wpływu nowych technologii, w tym sztucznej inteligencji, na zawody i formy zatrudnienia.

- Zajęcia 6a: Doświadczenie ma znaczenie – wolontariat, projekty społeczne i inne możliwości poznawania środowiska pracy.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

- Zajęcia 7: Struktura systemu edukacji w Polsce.
- Zajęcia 8: Jak szukać informacji o szkołach ponadpodstawowych? Korzystanie z wiarygodnych cyfrowych źródeł informacji.
- Zajęcia 9: Formy edukacji pozaszkolnej i nieformalne sposoby uczenia się – znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

- Zajęcia 10: Jak wyznaczać cele edukacyjno-zawodowe? Mój pierwszy plan kariery – ćwiczenie planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej. Wsparcie w podejmowaniu decyzji – gdzie szukać pomocy?
- Wykorzystanie nowoczesnych narzędzi informatycznych i ogólnodostępnych źródeł informacji do planowania dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej.

KLASA VIII

1. Poznawanie własnych zasobów

- Zajęcia 1: Autodiagnoza kompetencji – co potrafię i co chcę rozwijać?
- Zajęcia 2: Moje sukcesy i porażki – analiza doświadczeń życiowych.
- Zajęcia 3: Rozwijanie umiejętności interpersonalnych i pracy w grupie.

2. Świat zawodów i rynek pracy

- Zajęcia 4: Zawody przyszłości – jakich zawodów będzie brakować na rynku pracy? Analiza prognoz zapotrzebowania na pracowników na poziomie krajowym i wojewódzkim.
- Zajęcia 5: Przedsiębiorczość jako droga zawodowa – jak założyć własny biznes? Elastyczne formy zatrudnienia i możliwości pracy zdalnej.
- Zajęcia 6: Wpływ globalizacji i technologii na rynek pracy – w tym wpływ sztucznej inteligencji na zmiany w zawodach i formach zatrudnienia.
- Zajęcia 6a: Jak zdobywać doświadczenie? Wolontariat, projekty społeczne, praktyki i inne formy aktywności.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

- Zajęcia 7: Kryteria wyboru szkoły ponadpodstawowej – jak ocenić swoje możliwości?
- Zajęcia 8: Jakie są możliwości kształcenia za granicą?
- Zajęcia 9: Samodzielne uczenie się i rozwój – techniki i strategie uczenia się przez całe życie.
- Zajęcia 9a: Kształcenie zawodowe – korzyści i wyzwania, w tym możliwość szybszego wejścia na rynek pracy, zdobywania kwalifikacji zawodowych i dalszego kształcenia.

- Zajęcia 9b: Kwalifikacje pozaformalne – możliwości ich nabywania w ramach Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, w tym kwalifikacji wolnorynkowych i sektorowych; korzystanie ze Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

- Zajęcia 10: Jak przygotować się do rekrutacji do szkoły średniej?
- Ćwiczenia praktyczne: przygotowanie i aktualizacja dokumentów aplikacyjnych, w szczególności CV, zgodnie z wymaganiami pracodawców.
- Ćwiczenia praktyczne: przygotowanie do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej, w szczególności poprzez symulację rozmowy kwalifikacyjnej.
- Analizowanie i interpretowanie informacji o zapotrzebowaniu na pracowników oraz wykorzystywanie ich przy planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej.

V. Warunki i sposoby realizacji programu

Program jest realizowany:

- podczas zajęć grupowych z doradcą zawodowym oraz wychowawcą;
- w ramach dodatkowych zajęć edukacyjnych, spotkań z ekspertami oraz warsztatów;
- poprzez aktywne zaangażowanie uczniów w działania praktyczne, np. mini projekty zawodowe, wizyty zawodoznawcze i spotkania z przedstawicielami zawodów;
- z wykorzystaniem cyfrowych narzędzi doradztwa zawodowego, ogólnodostępnych platform edukacyjnych, stron internetowych, baz zawodów i portali zawierających informacje o edukacji i ofertach pracy;
- z wykorzystaniem aktualnych danych dotyczących rynku pracy i prognoz zapotrzebowania na pracowników;
- poprzez analizę wpływu nowych technologii, w tym sztucznej inteligencji, na zawody i formy zatrudnienia;
- we współpracy z rodzicami, pracodawcami, przedstawicielami branż, instytucjami rynku pracy oraz innymi podmiotami wspierającymi doradztwo zawodowe.

VI. Weryfikacja efektów zajęć (zamiast oceniania)

Program zakłada stosowanie następujących form weryfikacji efektów:

- Portfolio zawierające materiały zgromadzone przez ucznia podczas realizacji programu.
- Indywidualne plany działania.
- Ankiety ewaluacyjne oraz kwestionariusze samooceny uczniów.
- Ćwiczenia praktyczne związane z wyszukiwaniem i analizowaniem informacji edukacyjnych i zawodowych.
- Praktyczne przygotowanie dokumentów aplikacyjnych i symulacja rozmowy kwalifikacyjnej w klasie VIII.

VII. Współpraca z rodzicami i instytucjami zewnętrznymi

Rodzice są angażowani w działania doradcze poprzez:

- udział w spotkaniach informacyjnych i warsztatach;
- wspieranie uczniów w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- udział lub współorganizację wizyt zawodoznawczych, wydarzeń wspierających planowanie kariery, dni kariery i mini targów edukacyjnych.

W realizacji programu uczestniczą również podmioty wspierające doradztwo zawodowe, w szczególności poradnie psychologiczno-pedagogiczne, placówki doskonalenia nauczycieli, publiczne służby zatrudnienia, Ochotnicze Hufce Pracy, agencje zatrudnienia, lokalni i regionalni pracodawcy, izby gospodarcze, przedstawiciele branż oraz szkoły i placówki prowadzące kształcenie zawodowe.

Program jest opracowywany i realizowany z uwzględnieniem współpracy z lokalnymi lub regionalnymi pracodawcami, izbami gospodarczymi lub przedstawicielami branż.